

vou pozornost, již věnuje soudobé umění všem projevům primární tvořivosti. Malíři malují, jak slyšíte, ne už jen pro umění, ale pro člověka. Ne samoučelná, skvělá a okázalá díla, ale básně nového svobodného a pospolitého života a jeho hluboké a věrné shody. Snad, věří, budou moci být opět lidovými umělci; vzchází vskutku slohová doba, taková, jaká byla v dějinách naposled v gotice, kdy existoval jediný jednotný peň umění, kdy nebylo rozdílnosti tzv. velikého umění vládnoucího a zapomínaného umění lidového, druhořadého a podmněného.

V odpovědné a rozhodující chvíli, kdy starý myšlenkový a duchový svět klesá do hlubin jako obrovský a nestvůrný transatlantik a kdy pracně a úsilně je vytvářen znak a obraz zítřka a svítání, je platnou oporou výtvarníkům, pracujícím na úkolech, jež si pro své dílo odvodili z charakteru doby, lidová umělecká tvorba, umění neskrblící teplem své až biblické prostoty, jehož smyslem asi také je: „Pojďte ke mně všichni, kteříž pracujete a obtíženi jste...!“

(Červen IV, str. 175–177, 23. 6. 1921)

Obrazová skutečnost je pomyslný svět, trvá a je dána jen tvarem. Více než popis a více než určení prostoru je způsob, jenž činí na prázdnotě něco a z mála mnoho, jenž svádí plynoucí mohutnosti v místo činu, živou sílu v působení.

Vznikající obraz poprvé se pohne křivkou, jež stoupá a náhle klesne z potřeby spádu představy, tepu vroucnosti a lyrické tíže.

Sklenice, kterou vidíš, je určena plochami dokonale křivými. Vnitřek je kužel na vrchol postavený, sleduj jeho plášť, souvislost kruhů menších a menších, jejich uzavřenost.

Jestliže nádoby užíváš a jestliže si na ni vzpomeneš, zastřeš tyto její dokonalosti směřující dvakrát k nekonečnu posláním, skloníš je k účelu jako slovo, jež je jménem a slouží k porozumění. Pak ta věc bude více sklenic a méně broušeným sklem, více dílem a méně zpracovanou hmotou.

Kdybys byl malířem, vytvořil bys jinou sklenici na ose básně, číre a příznačně pro svoji žízeň.

Ale nikdo není sám, nic není samo a každá původnost zázračných dětí páchne zapomenutou všedností. Co bych si přimýšlel, mohu-li méně, než musím.

Řád, pravda doby, veliké jako stěhování národů a jako genesis, je vítr, jímž se hýbe všechna současnost dosud stmělá stínem civilizace. Z jejího vření seskupují se zákonné tvary jako krystal z roztoku. To nebo ono, ale hranice určitelnosti

nemůže být překročena beze škody. Podstata a její jev jsou určeny jedno druhým. V tom smyslu zajisté není tvar pouhý směr ploch a čar, ale rozloha, sklad, poměrnost a souhrn jejich znaků.

(Červen IV, str. 175, 23. 6. 1921)

Artuš Černík a Jaroslav Seifert:
KULTURNÍ PRÁCE
V ČS. KOMUNISTICKÉ STRANĚ

Velikou vadou mnohých našich soudruhů, kteří kulturně pracují v naší straně, je, že hlásíce se politicky ke straně komunistické, komunisty nejsou, poněvadž zapomínají, že komunismus je světový názor filosofický, jenž obrázet musí se nejen v jejich životě politickém, nýbrž i kulturním. Jsem-li komunist, každá má myšlenka, každý můj čin musí nést pečeť nového světa, ke kterému celým bytím, ze všech svých sil směřujeme. Zjevem skutečně nemálo řídkým bývá, že různé instituce v samém rámci strany nejvíce postiženy bývají touto dvojakostí: na jedné straně úzké sepětí se stranou komunistickou, na druhé však pracuje se tak, že v nižádném směru nerozlišuje se to od kulturní činnosti měšťácké.

Píšíc tento článek, máme na mysli: přiznat se, že ani naše předcházející činnost kulturní nebyla v tomto ohledu úplně bezvadná, poněvadž byly tu jisté překážky, přes které překročit hned na počátku utvoření se strany komunistické bylo nemožností, opodstatnit a vysvětlit svou příští činnost v listě tomto a konečně dát jakousi direktivu kulturním pracovníkům v komunistické mládeži, kde ještě je nejspíše možno v tomto smyslu pracovat poměrně bez nejmenších skrupulí.

Právě tak jako se rozkládá dnešní hospodářský systém, rozkládá se nutně i jeho ideologická nadstavba. Marx, promítaje geniální filosofický názor svůj do dějin, došel k tomuto závěru: